

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 219310 24 GŽ
Novi Travnik, 15.4.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija: Alma Islamović, predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Trifković Denis, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice A. D. iz B., ulica ..., koju zastupa punomoćnica Amela Duvnjak, advokatica iz Bugojna, ulica Doktora Wagnera broj 1., protiv tuženog Srednjobosanski kantona/Kanton središnja Bosna, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona/Kantona središnja Bosna, kojeg zastupa zastupnik po zakonu Kantonalno pravobraniteljstvo u Vitezu, Ulica Stjepana Radića broj 2., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora: 5.100,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice podnesenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 219310 23 P od 24.7.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 15.4.2025.godine, donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužiteljice se odbija i presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 219310 23 P od 24.7.2024. godine potvrđuje.

Odbijaju se parnične stranke sa zahtjevima za naknadu troškova žalbenog postupka kao neosnovanim.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, stavom prvim, odbijen je tužitelj sa zahtjevom da se naloži tuženom da tužiteljici na ime naknade materijalne štete na putničkom motornom vozilu M1 – putnički automobil A., broj šasijske: ..., godina proizvodnje 2014., registarskih oznaka ... isplati novčani iznos od 4.459,48 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.07.2022. godine pa do isplate kao i da joj isplati iznos od 2.400,00 KM sa zakonskim zateznim kamata na ime troškova postupka sve u roku od 15 (petnaest) dana.“

Stavom drugim, naloženo je tužiteljici da tuženom isplati iznos od 1.115,00 KM na ime naknade troškova postupka u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema prijepisa presude.

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavila tužiteljica zbog pogrešne primjene materijalnog prava i pogrešne primjene odredbi parničnog postupka. U žalbi ističe da se prvostepeni sud poziva na odredbe člana 20. Zakona o cestama FBiH koje propisuju da u slučaju saobraćajne nezgode korisniku javne ceste koji se pridržavao saobraćajnih i tehničkih propisa utvrđenih ZOOPS-om

upravitelj ceste dužan je nadoknaditi štetu, ako je šteta nastala zbog nedostatka na cesti. Prvostepeni sud nigdje u obrazloženju presude ne navodi o kojem se to nedostatku na cesti u konkretnom slučaju radi kada bi se moglo govoriti o eventualnoj solidarnoj odgovornosti na strani Cesta FBiH pored tuženog, na kojem je i u tom slučaju bilo da kao imalac stvari dokaže da je do štete došlo uslijed propusta trećeg lica. Jasno je iz citirane odredbe Zakona o cestama FBiH da upravitelji cesta ne mogu nikako odgovarati po principu objektivne odgovornosti, već eventualno po principu subjektivne odgovornosti, što ne isključuje odgovornost tuženog kao imaoča stvari po principu objektivne odgovornosti. Prvostepeni sud ne navodi tko bi to bio odgovoran po principu objektivne odgovornosti u slučaju saobraćajne nesreće uslijed iznenadnog izljetanja srndaća na magistralni put. Upravitelj cesta postavio je saobraćajni znak „Divljač na cesti” na dionici puta na kojem se desila saobraćajna nesreća, a koji se nalazi negdje oko 6 km prije mjesta nastanka saobraćajne nesreće. Međutim, sve i da upravitelji cesta nisu postavili saobraćajni znak „divljač na cesti” postavlja se pitanje kako bi tužiteljica u odnosu na eventualno tuženog Ceste FBiH kao upravitelja cesta dokazala uzročno posljedičnu vezu između štete i propusta upravitelja cesta (u slučaju da nema znaka), jer je očito da postojanje saobraćajnog znaka „divljač na cesti” ne bi spriječilo divljač da izliječe na cestu. Navedeno posebno kada se ima u vidu nalaz i mišljenje vještaka saobraćajne struke koji je sud u cijelosti prihvati, a u kojem je vještak jasno istakao da bi do saobraćajne nesreće u konkretnom slučaju došlo neovisno od toga kojom brzinom se vozilo kretalo, jer je vrijeme koje je srndaću potrebno da pređe od trenutka uočavanja vozača do mjesta kontakta 0,3 (s), dok je vrijeme reagiranja vozača 1,0 (s) tako da vozač nije imao tehničku mogućnost da zaustavi vozilo. Odnosno, jasno je da bi do saobraćajne nezgode došlo neovisno od toga da li se vozač kretao brzinom od 20 km/h ili 60 km/h a to posebno jer je u konkretnom slučaju srndać udario u lijevi bočni dio auta, odnosno sa strane, pa ga vozač nije mogao nikako ni uočiti. Postojanje saobraćajnog znaka „divljač na cesti” koji je bio postavljen u konkretnom slučaju isključuje postojanje nedostatka na cesti uslijed čega bi se moglo govoriti o eventualnoj solidarnoj odgovornosti upravitelja cesta, koji za štetu kako to propisuju odredbe člana 20. Zakona o cestama odgovara samo ako je do štete došlo zbog nedostatka na cesti. Dalje, nepostojanje zaštitne ograde kao eventualni nedostatak na cesti se u konkretnom slučaju također isključuje s obzirom da se radi o magistralnoj cesti, a ne o autocesti, kod koje je obavezno postojanje zaštitne ograde duž autoceste, odnosno nepostojanje zaštitne ograde na autocesti smatra se nedostatkom na cesti, ali to nigdje nije propisano kao nedostatak za magistralne ceste te bi njegovo postavljanje bilo u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti okoliša FBiH. Isti slučaj je i sa eventualnim osvjetljenjem ceste, jasno je da bi do izljetanja srndaća došlo neovisno od toga da li je cesta bila osvjetljena ili ne, odnosno nemoguće je postaviti osvjetljenje duž svih javnih cesta u BiH, niti takva obaveza postoji za upravitelje cesta. Prvostepeni sud, iako zaključuje da je u konkretnom slučaju pasivno legitimiran upravitelj cesta, ne daje ni nagovještaj o kojem bi se to nedostatku na u konkretnom slučaju moglo raditi. Ovakav stav zauzeo je Kantonalni sud u Novom Travniku u svojoj odluci u predmetu broj: 46 0 Mal

040756 14 GŽ, u kojoj su bile tužene JP Ceste FBiH međutim, prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev tužitelja zbog nedostatka pasivne legitimacije na strani tuženog JP Ceste FBiH uz obrazloženje da „ne postoji uzročno posljedična veza nastale štete i eventualnog propusta tuženog, s obzirom da i postojanje saobraćajnog znaka divljač na putu, ne bi spriječila izlijetanje srne na cestu u momentu kad se dogodila predmetna saobraćajna nezgoda i nastanka Predmetne štete...“ Drugostepeni sud odbio je žalbu tužitelja i potvrdio prvostepenu odluku uz obrazloženje da iako nije postojao znak „Divljač na putu “ ne postoji uzročno posljedična veza nastale Štete i eventualno propusta tuženog. U predmetu broj: 46 0 Mal 040756 14 GŽ i prvostepeni i drugostepeni sud ukazuju da bi odgovoran za štetu koju počinio divljač izvan lovišta trebalo biti odgovorno lovačko društvo iz čijeg područja potječe divljač. Međutim, ovakvo stajalište suprotno je odluci Ustavnog suda u Predmetu broj AP 36/ 19 u kojoj se navodi da lovačka društva ne odgovaraju za štetu nastalu od divljači izvan lovišta, a kakav stav je zauzeo i Kantonalni sud u Novom Travniku u svojoj odluci u predmetu broj: 128 0 Mal 015680 17 GŽ od 10.05.2017. godine u kojoj je uvažio žalbu tuženog lovačkog društva i odbio tužbeni zahtjev tužitelja uz obrazloženje da se „šteta od divljači u tom Predmetu desila na javnom putu koji ne ulazi u lovište na osnovu člana 6 Zakona o lovstvu FBiH“, pa stoga lovačko društvo nije pasivno legitimirano za štetu koja se desi izvan lovišta a što su prema Zakonu o lovstvu javni putevi i druge javne površine. U predmetu Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 P 048663 14 P tužitelj je tužio SBK/KSB Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i Šumarstva Travnik kao prvotuženog i JP Ceste FBiH kao drugotuženog, prvostepeni sud odbio je tužbeni zahtjev u odnosu na JP Ceste FBiH uz navode da isti nije pasivno legitimiran jer ne postoji obaveza na strani drugotuženog da duž magistralne ceste postavi zaštitnu ogradu. Drugostepeni sud Kantonalni sud u Novom Travniku svojom odlukom broj: 46 0 P 048663 14 GŽ od 22.04.2015. godine odbio je žalbu prvotuženog SBK/KSB i potvrdio presudu prvostepenog suda. Ovakvo stajalište zauzeo je Kantonalni sud u Novom Travniku i u predmetu broj: 46 0 Mal 074171 18 GŽ od 11.10.2018. godine. Zatim u predmetu broj: 128 0 Mal 030461 21 GŽ u kojem je tuženo SBK/KSB Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i Šumarstva Travnik, Kantonalni sud u Novom Travniku u svojoj odluci od 24.11.2021. godine navodi „sukladno tome, srndać koji se noću bez ikakvog nadzora, kreće po regionalnom putu izvan lovišta predstavlja opasnu stvar, pa za štete koje od njega potiču tuženik odgovara prema odredbi člana 3. stav 2. Zakona o lovstvu FBiH, po principu objektivne odgovornosti propisane članom 173. ZOO FBiH. Ističe da ni u jednom od ovih slučajeva ni prvostepeni ni drugostepeni sud nisu kao nedostatak na cesti koji bi doveo do eventualne solidarne odgovornosti upravitelja cesta ocijenili niti nepostojanje saobraćajnog znaka „divljač na putu“, niti osvjtljenje na cesti, niti nepostojanje zaštitne ograde duž magistralne ceste, već je navedeno da se te okolnosti ne mogu dovesti u vezi sa štetom od iznenadnog izlijetanja srndaća na put. Odgovornost lovačkog društva je isključena s obzirom da je do štete došlo izvan lovišta i jasno je da lovačko društvo ne može odgovarati po principu objektivne odgovornosti za divljač koja izađe iz lovišta, jer bi bilo nemoguće i utvrditi iz kojeg lovišta je došao koji srndać, jer se isti mogao kretati

kilometrima do mjesta saobraćajne nesreće. Srndać iz područja koje je dodijeljeno sportskom privrednom lovištu „Kiseljak” može doći i na cestu u blizini lovišta koje je dodijeljeno sportskom privrednom lovištu „Vitez” odnosno nemoguće je utvrditi točno iz kojeg lovišta je srndać izašao na javni put. Ukoliko nema nedostatka na cesti zasigurno nema nikakve ni odgovornosti upravitelja cesta prema Zakonu o cestama FBiH. A i sve da ima kakvih nedostataka na cesti na tuženom kao imaocu opasne stvari je bilo da dokaže te nedostatke u skladu s odredbama člana 177 Zakona o obligacionim odnosima FBiH. Na kraju ponovno dolazimo do Zakona o lovstvu FBiH, kantonalnog ministarstva odnosno tuženog u pogledu gospodarenja, zaštite divljači i odgovornosti za štetu od divljah izvan lovišta. Odredbe Člana 3 Zakona o lovstvu FBiH propisuju da je divljač državno vlasništvo i dobro od općeg interesa koje uživa posebnu brigu i zaštitu, dok je odredbom stava 2 istog člana određeno da ulovljena, ranjena i uginula divljač i njeni dijelovi pripadaju korisniku lovišta, a na zemljištima izvan lovišta pripada kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za poslove Šumarstva. U svim gore navedenim odlukama prvostepeni i drugostepeni sud koji su postupali u tim predmetima tumačili su citiranu odredbu na način da je tuženi pasivno legitimiran za Štetu od divljači po principu objektivne odgovornosti. U pobijanoj odluci prvostepeni sud nije pravilno primijenio odredbe člana 3 Zakona o lovstvu FBiH i druge relevantne odredbe tog zakona koje se spominju u ovoj žalbi čime je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava što pobijanu odluku čini nepravilnom i nezakonitom. Prvostepeni sud u pobijanoj presudi citira navedenu odredbu ali pogrešno zaključuje da tuženi nije vlasnik Živog srndaća koji izleti na magistralnu cestu, ne navodeći pri tome tko je vlasnik Živog srndaća, odnosno da li se pod državom smatra samo Bosna i Hercegovinu, a ne i njeni entitete (kantoni u okviru entiteta) kao dijelovi iste cjeline? Pa bi za Štetu od Živog srndaća ovakvim tumačenjem, po principu objektivne odgovornosti odgovarala država BiH iz Budžeta BiH? Ne postoji ni jedan primjer u sudskoj praksi u kojoj se kao pasivno legitimirana u slučaju štete od žive divljači javlja država BiH. S obzirom da su entitetskim zakonima reguliranja pitanja lovišta i zaštite divljači, jasno je da cilj zakonodavca nije bio da se Šteta od divljači financira iz budžeta BiH, već se ovo pitanje uređuje na nivou entiteta i Brčko distrikta. Ovakvim uskim tumačenjem zakonske odredbe od strane prvostepenog suda u pobijanoj odluci, ne bi nikada bilo ni odgovornosti lovačkog društva niti bilo koga drugog osim države BiH, ako je šteta pričinjena od žive divljači, Što je suprotno odredbama Zakona o lovstvu FBiH koji sve poslove oko gospodarenja, zaštite divljači, odgovornosti za štetu od divljači povjerava kantonu odnosno nadležnom ministarstvu. U prilog tome govori i činjenica da je vlada kantona, odnosno tuženi, taj koji dodjeljuje 1 koncesije najpovoljnijem ponuđaču za lovišta (Član 37 Zakona o lovstvu) što je jasan pokazatelj da je kanton taj koji gospodari divljači na svom teritorijalnom području. Da tuženi nije imatelj divljači na svom području ne bi vlada kantona davala koncesije za gospodarenje lovištem već bi takve koncesije davala vlada BiH. O predaji lovišta na gospodarenje zaključuje se ugovor između kantonalnog ministarstva i korisnika lovišta (član 39 Zakona o lovstvu) ponovo je tuženi taj koji gospodari lovištima odnosno divljači na tom području, zatim naknada od korištenja lovišta ide tuženom na osnovu zaključenog ugovora između tuženog i

lovačkih udruženja, a ne državi BiH. Ukoliko tuženi (koji je u konačnici organizaciona jedinica entiteta Federacije Bosne i Hercegovine kao dijela države, odnosno država) nije imatelj divljači na svom području zašto tuženi dodjeljuje koncesije za lovišta, zaključuje ugovore o zakupu, daje lovišta na gospodarenje lovačkim udruženjima i društvima i od toga ubire naknadu koja se ugovora prema godišnjem prihodu od odstrjeljenja divljači? Nije li to jasan pokazatelj da je kanton, odnosno tuženi, vlasnik divljači. U suprotnom bismo imali situaciju u kojoj tuženi davanjem lovišta na gospodarenje nekom lovačkom društvu ovlašćuje to lovačko društvo da se vrši lov na srndaća i uzima imovinsku korist od toga, iako on ipak nije imatelj srndaća, ali za to uzima naknadu od lovačkih društava? To bi značilo da tuženi ako već nije imatelj divljači nema pravo ni da daje koncesije niti zaključuje ugovore o zakupu niti radi bilo šta drugo po pitanju divljači, a posebno ne da uzima naknadu od lovačkih društava u vidu određenog postotka od planiranog godišnjeg prihoda od odstrjela divljači, konkretno srndaća. Što tuženi ugovara sa lovačkim udruženjima prilikom davanja lovišta u zakup. Sva ta sredstva idu u budžet tuženog (godišnji prihod od odstrjela divljači na osnovu ugovora o zakupu koji tuženi zaključuje sa lovačkim udruženjima za lovišta, zatim korist od uhvaćene, ranjene, uginule divljač izvan lovišta), ali bi se sva šteta koja nastane od te divljači trebali isplaćivati iz nekog drugog budžeta? Analogno tome u entitetu Republike Srpske i Brčko Distriktu ove poslove vrši vlada RS-a i vlada BD-a kako je to propisano Zakonom o lovstvu BD-a i Zakonom o lovstvu RS-a u kojima se također navodi da je RS i BD vlasnik divljači. Dok je iz Zakona o lovstvu FBiH jasno da je to pitanje uređeno na nivou kantona koji su imatelji divljači na svom području i kojima u konačnici pripada i imovinska dobit od divljači. Zakon o lovstvu FBiH jasno propisuje da ministarstvu mjerodavnom za poslove Šumarstva pripada ulovljena, ranjena i uginula divljač izvan lovišta (član 3. Zakona o lovstvu), zatim da je na površinama zemljišta i vodama izvan lovišta divljač dužan zaštititi kantonalno ministarstvo (član 7. Zakona o lovstvu), te se vidi da navedene i ostale odredbe Zakon o lovstvu FBiH nadležnom ministarstvu kantona, odnosno tuženom, povjeravaju sve poslove oko brige, zaštite, i odgovornosti za štetu od divljači. Jasnije rečeno ako tuženi nije imalac srndaća na temelju kojeg drugog ovlaštenja do ovlaštenja vlasnika je tuženi taj koji gospodari srndaćem na svom području i to tako što daje koncesije, zaključuje ugovore sa lovačkim društvima — udruženjima za dodjelu lovišta, odnosno daje srndać na odstrjel određenom udruženju u određenom lovištu i od toga za sebe uzima naknadu? Prvostepeni sud pogrešno zaključuje da tuženi nije pasivno legitimiran jer je srndać uginuo, s obzirom da prema odredbama člana 3 stav 2. Zakonu o lovstvu FBiH kantonalnom ministarstvu, odnosno tuženom pripada i ulovljena i ranjena divljač izvan lovišta, odnosno živa divljač (ulovljena i ranjena divljač nije isto što i uginula divljač), što znači da kantonalnom ministarstvu, odnosno tuženom, pripada i živa i uginula divljač van lovišta. Odnosno da li to znači da bi tuženi bio odgovoran da je povrijeđeni srndać iskočio na javni put? Tumačenje prvostepenog suda da tuženom ne pripada i živa i uginula divljač izvan lovišta suprotno je odredbama Zakona o lovstvu FBiH, jer bi onda imali situaciju u kojoj tuženom pripada imovinska korist od ulovljenog (živog) ranjenog i preminulog srndaća, ali pak prema tumačenju

prvostepenog suda tuženi ne odgovara za Štetu koja nastane od divljači izvan lovišta. I ne samo da tuženom u skladu s navedenim odredbama pripada i živa i uginula divljač već mu pripadaju i svi prihodi po osnovu ugovora o zakupu lovišta koje zaključuje sa lovačkim društvima. Da je tuženi odgovoran za štetu koja nastane od divljači govori i činjenica da se u budžetu tuženog godišnje izdvajaju sredstva za naknadu štete od divljači. Stoga kako je srndać, koji se kreće noću bez ikakvog nadzora po magistralnom putu izvan lovišta, opasna stvar, to za štetu koja od njega potiče odgovara tuženi kao imalac opasne stvari po principu objektivne odgovornosti, pa je na tuženom bilo da dokaže da je šteta nastala radnjom tužiteljice koju je ona mogla predvidjeti i posljedice izbjeći ili otkloniti ili da je oštećenik djelomično doprinio nastanku štete, pa i to da je šteta nastala zbog nekog drugog uzroka (eventualno propusta na teret dokazivanja tih tvrdnji je na tuženom, kako to propisuju odredbe člana 177. Zakona o obligacionim odnosima, a budući da tuženi to nije dokazao to je odluka prvostepenog suda nezakonita i zasnovana na povredi odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Čak i da uzmemo da tuženi nije imalac stvari isti se prema odredbama člana 174. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima FBiH ima smatrati licem kome je stvar data na privremeno korištenje, nije očito iz Zakona o lovstvu da sve poslove oko divljači na području svog teritorija obavlja tuženi, odnosno nadležno ministarstvo. Ako uzmemo da je sopstvenik divljači država BiH kako to očito tumači prvostepeni sud onda je kantonalno ministarstvo, odnosno tuženi, lice kome je stvar data na privremeno korištenje pa isti u skladu s odredbama člana 174 stav 2 ZOO FBiH odgovara po principu objektivne odgovornosti. Zbog svega gore navedenog predlažemo da drugostepeni sud uvaži žalbu tužiteljice, preinači prvostepenu presudu, na način da usvoji tužbeni zahtjev tužiteljice u i obaveže tuženog da tužiteljici nadoknadi troškove postupka u cijelosti.

U odgovoru na žalbu osporava se osnovanost žalbe sa prijedlogom da se odbije kao neosnovana.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15- u daljem dijelu teksta: ZPP), ovaj sud je zaključio:

Žalba nije osnovana.

Iz činjeničnog stanja prvostepenog spisa proizilazi sljedeće:

- da je tužiteljica vlasnica motornog vozila A. reg. oznaka, ... ,
- da se dana 16.7.2022. godine u večernjim satima, na magistralnoj cesti M-5, u blizini PP „Unitrade“, naselje Dubravica, Općina Vitez dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali vozilo tužiteljice kojim je upravljao suprug tužiteljice A. D. i divljači - srndaća koji je iskočio na magistralnu cestu M-5

- saobraćajna nezgoda se dogodila dana 16.07.2022. godine u 22,55 sati u mjestu Dubravica, Općina Vitez, na magistralnoj cesti M-5 na kojem postoji saobraćajni znak „Divljač na cesti“ na udaljenosti negdje oko 6 km prije mjesta nastanak iste,
- provedenim vještačenjem nije bilo moguće utvrditi brzinu kretanja vozila tužiteljice na temelju podataka u spisu suda obzirom da nedostaju podaci od tragovima kočenja, udaljenosti odbačaja tijela, udaljenost mjesta kontakta do mjesta zaustavljanja, odbačaji komadića stakla ili drugih dijelova sa vozila te drugi pokazatelji koji se mogu uzeti u obzir, zbog čega nije bilo moguće sačiniti prostornovremensku analizu saobraćajne nezgode. Kako se saobraćajna nezgoda dogodila noću na dijelu puta koji je neosvijetlje pretpostavka je da je vozač koristio duga svjetla (što je i obaveza u skladu sa odredbama od člana 90. do člana 95. ZOOPS-a), a što znači da je uočavanje srndaća bilo moguće samo u trenutku kada je srndać stupio na ivicu kolovoza, imajući u vidu da svjetlosni snop dugih svjetala osvjetljava samo do ivice kolovoza u ravnini sa farovima. Uzimajući u obzir oštećenja vozila, odnosno da je srndać više udario u prednji bočni dio vozila, nego li je vozilo frontalno udarilo životinju, može se pretpostaviti da se istrčavanje srndaća desilo u trenutku samog nailaska vozila, te se može uzeti u obzir da je tada vozač i mogao uočiti srndaća. Kako se vozilo tužiteljice kretalo sredinom saobraćajne trake, onda put koji je srndać prešao od trenutka uočavanja od strane vozača do trenutka udara u vozilo iznosio je 3,9 m, kao zbir širine saobraćajne trake izmjerena od strane vještaka na licu mjesta je 3,2 m + razlika širine saobraćajne trake sa obje strane i širine vozila od 0,7m (strana 16. nalaza i mišljenja). Vrijeme koje je potrebno da srndać pređe od trenutka uočavanja vozača do mjesta kontakt je 0,3 sekunde dok je vrijeme reagovanja vozača (koji nije bio pod uticajem alkohola) 1,0 sekundi (strana 16. i 17. nalaza i mišljenja). Imajući u vidu da je vrijeme koje je potrebno da srndać pređe put od trenutka uočavanja od strane vozača do mjesta kontakta sa vozilom tužiteljice manje (0,3 sekunde) od vremena reagovanja vozača na opasnost (1,0 sekundi) može se zaključiti da vozač nije imao tehničku mogućnost izbjegavanja saobraćajne nezgode bez obzira na brzinu kretanja vozila, jer je intenzivno kočenje moglo nastupiti tek nakon udara srndaća te je saobraćajna nezgoda nastala usljed nepredvidivog izleta srndaća na kolovoz (strana 18. i 19. nalaza i mišljenja).
- da vozač u trenutku upravljanja vozilom tužiteljice nije bio u alkoholiziranom stanju,
- da su na vozilu tužiteljice nastupila oštećenja na prednjem lijevom dijelu ,
- da se tužiteljica obraćala tuženom sa vansudskim zahtjevom za naknadu štete koji je tuženi odbio kao neosnovan,
- da je na osnovu nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke utvrđeno da je na vozilu tužiteljice nastupila djelomična šteta u iznosu od 4.459,48 KM sa uračunatim PDV-om, na koji iznos je opredjeljena visina štete.

Na ovako utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud odbija tužbeni zahtjev cijeneći da je osnovan prigovor nedostatka pasivne legitimacija istaknut od strane tuženog jer na temelju čl. 32. stav 1. Zakona o lovstvu javna magistralna cesta nije lovište, slijedom čega je za saobraćajnu nezgodu odgovoran upravitelj cestom u skladu iz člana 13. stav 2. Zakona o cestama kojom je određeno da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta vrše Ceste FBiH. Dalje navodi da su živa slobodna divljač državno vlasništvo i dobro od općeg interesa (član 3. stav 1. ZL-a), a da ulovljena i uginula divljač i njeni dijelovi u lovištu pripadaju korisniku lovišta (član 3. stav 2. ZL-a), dok ulovljena i uginula divljač i njeni dijelovi izvan lovišta (ovdje magistralna cesta M-5 koja temeljem člana 32. stav 1. ZL-a nije lovište) pripadaju kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za poslove šumarstva ili pravnoj ili fizičkoj osobi kojoj je povjerena zaštita divljači izvan lovišta. Prema tome kako tuženi u skladu sa citiranim odredbama nije vlasnik živog srndaća koji je izletio na magistralnu cestu M-5 ispred vozila tužiteljice tuženi ne odgovara po principu objektivne odgovornosti iz članova 154. stav 2., 173. i 174. ZOO-a, obzirom da se tuženi u skladu sa zakonskim odredbama ne može smatrati imaoцем živog srndaća izvan lovišta jer isti nije njegov vlasnik. Naime, tuženi se u skladu sa odredbom člana 3. stav 2. ZL-a može samo smatrati imaoцем ulovljene i uginule divljač i njenih dijelova izvan lovišta kada zaštita divljači nije povjerena nekoj drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi. Dakle, prvostepeni sud zaključuje da tuženi ne odgovara ni po principu objektivne odgovornosti (nije vlasnik živog slobodnog srndaća), ni po principu subjektivne odgovornosti (isti nema zakonom propisanu obavezu za održavanje magistralnih cesta, niti odgovara za štetu nastalu zbog neodržavanja magistralnih cesta).

Pravno rezonovanje prvostepenog suda da je u skladu sa članom 13. stav 2. Zakona o cestama kojom je određeno da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta vrše Ceste FBiH koje odgovaraju za štetu nastalu od naleta divljači na magistralnu cestu zato što na temelju člana 32. stav 1. Zakona o lovstvu magistralna cesta nije lovište nije ispravno.

Kada je u pitanju primjena zakona, Zakon o lovstvu („Službene novine Federacije BiH, br. 4/06, 8/10 i 81/14) jeste lex specialis u odnosu na ona pitanja koja su regulisana tim Zakonom. Međutim, kako Zakon o lovstvu ne reguliše pitanje odgovornosti za štetu koju divljač prouzrokuje prilikom sudara sa motornim vozilom na javnom putu, to se u konkretnom slučaju odgovornost tuženog za predmetnu štetu ne može cijeniti samo prema odredbama Zakona o lovstvu, nego i prema odredbama Zakona o obligacionim odnosima Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ br. 29/78 do 57/89, „Službeni list RBiH“ br. 2/92, 13/93 i 13/94, te „Službene novine Federacije BiH“ br. 29/03 i 42/11) kao općeg propisa

Članom 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ br. 29/78 do 57/89, „Službeni list RBiH“ br. 2/92, 13/93 i 13/94, te „Službene novine Federacije BiH“ br. 29/03 i 42/11- u daljem dijelu teksta: ZOO) propisano je da

ko drugome prouzrokuje štetu dužan je istu nadoknaditi, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, dok je stavom 2. istog člana propisano da se za štetu od stvari ili djelatnosti, od kojih potiče povećana opasnost za okolinu, odgovara bez obzira na krivicu.

Članom 173. navedenog zakona regulisano je da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću smatra se da potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete.

Članom 174. stav 1. navedenog zakona propisano je da za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac, a za štetu od opasne djelatnosti odgovara lice koje se njom bavi, dok je stavom 2. istog člana propisano da se imaoцем smatra sopstvenik stvari, kao i društveno pravno lice koje ima pravo raspolaganja, odnosno kome je stvar dana na privremeno korištenje.

Dakle, ZOO propisuje odgovornost po osnovu krivice i odgovornost po principu objektivne odgovornosti tj., odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti bez obzira na krivicu. Opasne stvari su one stvari koje predstavljaju povećanu opasnost nastanka štete za okolinu, a opasne djelatnosti su one djelatnosti u kojima se koristi opasna stvar, odnosno određeni procesi rada koji stvaraju povećanu opasnost nastupanja štete za okolinu, s tim što ZOO ne određuje šta se smatra kao opasna stvar odnosno djelatnost nego tu činjenicu utvrđuje i cijeni sud u svakom konkretnom slučaju.

Divljač na javnom putu, u konkretnom slučaju divlji srndać na magistralnom putu, a za koje se sasvim logično može pretpostaviti da potiču iz lovišta kojim upravlja i gospodari lovačko društvo, koje na tom području egzistira jer iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, pa i iz navoda iz tužbe, proizilazi da je isto - Lovačko društvo „Vitez Kruščica Vitez“, odnosno njen predstavnik A. A. preuzelo mrtvog srndaća, nesporno predstavljaju opasnu stvar od koje potiče povećana opasnost nastanka štete za okolinu.

Za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac, a imaoцем opasne stvari, pored vlasnika stvari smatra se i pravno lice kome je stvar data na privremeno korištenje.

Odredbom člana 1. stav 1. Zakona o lovstvu propisano je da se ovim zakonom uređuje, između ostalog i korištenje divljači.

Odredbom člana 2. navedenog zakona regulisano je da je korisnik lovišta pravno lice koje je na osnovu odredbi ovog zakona dobilo lovište na gazdovanje.

Odredbama člana 10. stav 1. i stav 5. alineja 1. navedenog zakona propisano je da su korisnici lovišta pravna lica koja su na osnovu odredbi ovog Zakona dobila lovište na gospodarenje, te da je korisnik lovišta dužan da izvrši inventuru životinjskih vrsta i stanja lovišta najmanje jednom godišnje. Korisnici lovišta glede

ovog zakona mogu biti: lovačka udruženja, gospodarska društva šumarstva, te ostale pravne osobe registrirane za bavljenje lovstvom.

Odredbom člana 11. navedenog zakona propisano je da se lovačka udruženja formiraju radi, između ostalog i organiziranog bavljenja lovstvom, ostvarenja općeg interesa za unapređenje uzgoja i zaštite lovstva i iskorištavanja divljači.

Odredbama člana 14. navedenog zakona propisano je da uzgoj i zaštita divljači obuhvata sve mjere i radnje kojima se pomaže razmnožavanje i opstanak divljači propisano lovno-gospodarskom osnovom, naročito, između ostalog, održavanje utvrđenje brojnosti, omjera spolova i starosti populacije divljači koja se uzgaja, te smanjenje broja divljači koja čini štetu na podnošljiv broj.

Odredbom člana 38. stav 1. navedenog zakona propisano je da se lovište daje na gospodarenje jednom pravnom licu koje ponudi najpovoljnije uvjete za gospodarenjem lovištem i unapređenje lovišta (objekte, uređaje i druga sredstva za uzgoj i zaštitu divljači . . .).

Odredbama člana 45. stav 1., 2. i 3. navedenog zakona propisano je da se za svako lovište donosi lovno-gospodarska osnova koja predstavlja dugoročni planski dokumenat kojim se uređuje gospodarenje lovištem i divljači na desetogodišnji period, a lovno-gospodarsku osnovu donosi korisnik lovišta na period o najmanje 10 godina.

Odredbom člana 47. stav 3. navedenog zakona propisano je da se lovno-gospodarskom osnovom mora u skladu sa zakonom odrediti vrsta i broj divljači koja će se uzgajati u lovištu kao i obim zaštite i iskorištavanja divljači.

Odredbom člana 56. stav 1. navedenog zakona propisano je da se lov krupne divljači vrši na osnovu dozvole za lov, a lov sitne divljači na osnovu lovne karte, dok je stavom 3. istog člana propisano da dozvolu za lov i lovnu kartu izdaje korisnik lovišta.

Polazeći od činjenice koja nije ni bila sporna među parničnim strankama, a to je činjenica da magistralni put M-5, u dijelu na kojem se dogodila predmetna saobraćajna nezgoda, prolazi kroz lovište kojim upravlja-gazduje lovačko društvo, a imajući u vidu naprijed navedene odredbe Zakona o lovstvu, onda se samo može izvesti zaključak da je srndać, koji je istrčao na magistralni put i sa kojim je vozilo tužiteljice ostvarilo kontakt, a za kojeg se sasvim logično može pretpostaviti da potiče iz lovišta kojim upravlja gospodari Lovnačko društvo „Vitez Kruščica Vitez“ kojem je lovište dano na korištenje, što znači da je lovačko društvo imalac divljih životinja, a ne tuženi, a što dalje upućuje na samo jedan zaključak, a to je zaključak da za nastanak predmetnog štetnog događaja nije odgovoran tuženi po principu objektivne odgovornosti. Predmetna šteta nastala je u vezi sa divljim srndaćem, kao opasnom stvari, a za takvu štetu, neovisno od činjenice da je do predmetne saobraćajne nezgode došlo na javnom putu koji ne

ulazi u lovište i ne smatra se lovnom površinom, odgovara lovačko društvo kao imalac divljih srndaća s obzirom da su mu iste, kao lovačkoj organizaciji koja gospodari lovištem kroz koje prolazi dio magistralnog puta na kojem se dogodila predmetna nezgoda, date na korištenje.

Dakle, prvostepeni sud pravilno zaključuje da tuženi nije pasivno legitimasan, ali svoj zaključak pogrešno zasniva na odredbama čl. 13. stav 2. Zakona o cestama i člana 32. stav 1. Zakona o lovstvu, te pogrešno zaključuje da tuženi nije pasivno legitimisan i iz razloga što je članom 3. stav 1. Zakona propisano da je divljač državno vlasništvo i dobro od općeg interesa, koje uživa posebnu brigu i zaštitu, a sljedećim stavom da ulovljena, ranjena i uginula divljač i njeni dijelovi pripadaju korisniku lovišta, a na zemljištima i vodama izvan lovišta pripada kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) ili pravnoj ili fizičkoj osobi kojoj je povjerena zaštita divljači izvan lovišta.

Stoga, žalbeni navodi žaliteljice o pogrešnoj primjeni čl. 20., 13. stav 2. Zakona o cestama su osnovani, ali to odluku suda ne čini nepravilnom i nezakonitom jer prema stanovištu sudske prakse nema pogrešne primjene materijalnog prava kada je sud utemeljio svoju odluku na odredbi materijalnog prava koju nije trebao primijeniti, ako bi i uz primjenu materijalno pravne odredbe koju je trebalo primijeniti valjalo donijeti jednaku odluku, a to je u predmetu slučaj, pošto je pravilno presuđeno primjenom naprijed navedenih zakonskih odredbi. S druge strane, žaliteljica pogrešno smatra da je odgovornost lovačkog društva isključena iz razloga što je do štete došlo izvan lovišta, te da odgovornost tuženog za nastalu štetu proizilazi iz čl. 3. stav 2. Zakona o lovstvu koji reguliše pitanje kome pripada ulovljena, uginula, ranjena divljač i njeni dijelovi, kada je do uginuća došlo u lovištu, a kome kada je došlo izvan lovišta, propisujući da u tom slučaju pripada kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) ili pravnoj ili fizičkoj osobi kojoj je povjerena zaštita divljači izvan lovišta, pa se iz tog razloga, prema rezonovanju žaliteljice, ima smatrati da je divlja životinja izvan lovišta vlasništva tuženog, čije pravo vlasništva i na temelju istog odgovornost za štetu izvodi i iz čl. 37. i 39. Zakona o lovstvu samo zbog činjenice da vlada kantona daje koncesije za gospodarenje lovištem na temelju ugovora kojim se zaključuje između kantonalnog ministarstva i korisnika lovišta (član 39. Zakona o lovstvu). Lovačko društvo se u smislu citiranih normi Zakona o lovstvu, a iz naprijed obrazloženih razloga, smatra imaoćem svih divljih životinja koje obitavaju na lovištu kojim on gospodari, slijedom čega gospodari i divljim životinjama kao opasnim stvarima, u skladu sa Zakonom propisanim obavezama i ograničenjima, koje se, kako to dokazuje ovaj slučaj, mogu naći i izvan lovišta, u kojem slučaju lovačko društvo i na temelju čl. 174. stav 2. ZOO, koji propisuje da za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac (stav 1.), a da se imaoćem stvari smatra, između ostalih, pravno lice kome je stvar data na privremeno korištenje, na koji član se i sama žaliteljica poziva, tumačeći ga na način imalac stvari može biti samo tuženi.

Žalbeni razlog povrede odredaba ZPP nije osnovan. Iako iz teksta žalbe ne proizilazi koju odredbu ZPP sud nije primijenio ili je nepravilno primijenio izvodi se zaključak da žalitelj ukazuje na povredu čl. 191. stav 4. ZPP. Prvostepeni sud je pobijanu odluku, činjenično i pravno jasno i potpuno obrazložio prema standardima i zahtjevima utvrđenim članom 6. Evropske konvencije i članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku FBiH, po kojima, da bi odluka bila podobna za ispitivanje po uloženom pravnom lijeku, obrazloženje iste mora sadržavati razloge o odlučnim činjenicama u svakom konkretnom predmetu (ovakav stav je zauzeo Vrhovni sud u presudi broj: 46 0 P 006187 12 Rev od 31.10.2013. godine, Ustavni sud BiH u više odluka kao i u odluci Ap-352/04 od 23.3.2005. godine). Suprotno žalbenim navodima prvostepeni sud je dao jasno i razumljivo obrazloženje iz kojih razloga smatra da tuženi nije pasivno legitimisan pogrešno zasnivajući odluku da je za saobraćajnu nezgodu odgovoran upravitelj cestom u skladu iz člana 13. stav 2. Zakona o cestama kojom je određeno da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta vrše Ceste FBiH slijedom čega ne stoje žalbeni navodi isticani u pravcu da prvostepeni sud nije obrazložio prigovor nedostatka pasivne legitimacije tuženog i odgovornost Cesta po čl. 154. ZOO u vidu postojanja propusta u nepostojanju zaštitne ograde, neosvijetljenosti ceste, eventualnog utjecaja znaka „Divljač na putu“ na mogućnost nastanka štete, jer ti takva povreda postojala da su tužene Ceste, a ne tuženi.

Neosnovano se žalbom tužiteljice ukazuje da je odluka prvostepenog, ali i ova zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa ranije zauzetim shvatanjem u predmetu broj: 128 0 Mal 015680 17 GŽ od 10.05.2017. godine i drugim predmetima navedenim u žalbi, koje ovaj sud iz razloga propisanih čl. 231. ZPP nije obrazlagao. Ovaj sud je imao u vidu zauzeti pravni stav u sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda od 18.12.2024. godine koji glasi:

1. Odgovornost lovačkog društva za štetu koju na cesti prouzrokuje divljač iznenadnim naletom na motorno vozilo ima se procjenjivati primjenom odredbi Zakona o lovstvu Federacije BiH, Zakona o cestama Federacije BiH i Zakona o obligacionim odnosima Federacije BiH.
2. Odgovornost lovačkog društva je objektivna i nije isključena samom činjenicom da je do štete došlo na cesti.

Ostale žalbene navode ovaj sud nije cijenio iz razloga propisanih članom 231. Zakona o parničnom postupku.

Odluka o troškovima žalbenog postupka tužiteljice donijeta je primjenom odredbi iz člana 387. stav 1. 386. stav 1 i člana 397. stav 1. ZPP. Izdatak koji je tuženi imao zbog davanja odgovora na žalbu za ishod ovog žalbenog postupka nije bio potreban, radi čega tuženom saglasno odredbi iz člana 387. stav 1. ZPP ne pripada pravo na naknadu tih troškova u traženom iznosu od 240,00 KM. Tužiteljici temeljem odredbe čl. 386. stav 1. ZPP-a ne pripadaju troškovi sastava žalbe u traženom iznosu od 300,00 KM, koja je odbijena kao neosnovana.

Kako ne stoje žalbeni razlozi a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, temeljem odredbi 226. ZPP, žalbu je valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

Predsjednica vijeća

Alma Islamović